

2

NAGYHAJMÁS

**TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI
KONCEPCIÓ**

2017

TARTALOMJEGYZÉK

1. JÖVŐKÉP	2
1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan.....	2
1.2. Településfejlesztési elvek rögzítése	2
2. CÉLOK	3
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	3
2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása	4
2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	8
2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	9
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	9
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	10
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére	11
4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE.....	11
4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer	11
4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére.....	12

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Nagyhajmás egy olyan élhető település, ahol a hagyományok ápolása és a helyi gazdaság fejlesztése során a fenntarthatóság alapelvei is érvényesülhetnek.

A község hosszú távú, sikeres fejlődési pályára állításának érdekében a fejlődés három főbb összetevője határozható meg. Ezek az összetevők elengedhetetlen feltételei a harmonikus településfejlődésnek.

Nagyhajmás a hagyományos mezőgazdasági termelésben megfelelő adottságokkal rendelkezik. Egyaránt épít termelési és kulturális hagyományaira, de nem hagyja figyelmen kívül a megújulásra való képességet, az innovatív termelési módokat. Kiemelkedő kulturális hagyományaira, épített környezetére, a természeti értékekre valamint a rekreációs lehetőségekre alapozva a falusi turizmus is fellendülhet.

A község megújul, **fenntartható környezet és élhetőség** jellemzi, komfortos lakókörnyezetet szeretne nyújtani lakosai számára, jó minőségű közszolgáltatásokkal kiegészítve. Hangsúlyt fektet az energiaszükségletének saját erőforrásokból történő előállítására, az ehhez szükséges feltételek megteremtésére és a megújuló energiák fokozott használatára. Az épített környezet rehabilitációjával a településkép javul, zöldfelületeinek fejlesztésével egyre élhetőbbé válik. A minőségi ellátási rendszer az időskorú lakosság gondozásában is megnyilvánul, a csoport életkörülményei javulnak. A minőségi közszolgáltatások, a komfortos lakókörnyezet mérsékli a település népességvesztését.

A község a közlekedési kapcsolatok minőségének javítása révén a környező településekkel szorosabb kapcsolatot tud kialakítani, ami a foglalkoztatottság javulását is eredményezi.

1.2. Településfejlesztési elvek rögzítése

A magasabb hierarchia szinten lévő fejlesztési dokumentumokban meghatározott elvek figyelembe vételével, valamint a stratégiai környezet elemzéséből látható trendek és szemléletmód alapján a következő településfejlesztési elvek kerültek rögzítésre:

- **partnerség, az alulról jövő kezdeményezések befogadása,**
- **integrált szemléletmód elve,**
- **hosszútávra tervezés,**
- **környezeti és gazdasági fenntarthatóság.**

A fejlesztési alapelvek közül a partnerség elvének megfelelően a településfejlesztési koncepcióban foglalt fejlesztési elképzelések széleskörű társadalmi részvétel mentén kerülnek kidolgozásra. A településfejlesztési koncepció egyik meghatározó elve az, hogy teret adjon azoknak az alulról jövő kezdeményezéseknek, amelyek hasznosítható ötleteket tartalmaznak és ezek révén az érdekelt helyi szereplőkkel közösen alakítható a község jövője. A minél szélesebb körű partnerség megvalósítása hatékonyabb tervezést és megvalósítást eredményez.

Az integrált szemléletmódnak megfelelően a fejlesztési koncepció együtt kezeli a humán közszolgáltatások minőségi fejlesztését, a műszaki infrastruktúra hálózatának fejlesztését, a

természeti környezet, valamint a helyi társadalmi-gazdasági élet fejlesztését. Az említett fejlesztési tématerületek között nincs alá-fölérendeltségi kapcsolat, egyik sem fontosabb a többinél, mindegyiket ugyanolyan részletességgel kell vizsgálni az egyes fejlesztési döntések meghozatala során. A településfejlesztési koncepcióban foglalt fejlesztési elképzelések megvalósításánál az azokhoz tartozó fejlesztési elemeket hasonló súllyal kell majd számon kérni.

A főbb fejlesztési irányokat tartalmazó településfejlesztési koncepció 15-20 évre kitekintő, a település fejlődési irányait meghatározó dokumentum. Hosszútávra tervez, így kiszámíthatóvá teszi és keretbe foglalja a Nagyhajmás életét meghatározó fejlesztési tevékenységeket.

A fenntarthatóság elvét a gazdasági, társadalmi és természeti oldalról egyaránt érvényre kell juttatni. A fejlesztési döntéseket a demográfiai folyamatokat mérlegelve, az extenzív területhasználat helyett az intenzív területhasználatot érvényesítve kell meghozni. Kiegyensúlyozott területfelhasználás megtervezése révén a területhasználati konfliktusok megelőzhetővé válnak. A helyi szereplők által felvetett fejlesztések mentén olyan közös gondolkodást kell kialakítani, amely figyelembe veszi a megvalósításhoz rendelkezésre álló humán erőforrásokat, pénzügyi korlátokat, valamint a védelemre érdemes épített és természeti értékeket egyaránt.

2. CÉLOK

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

ÁTFOGÓ CÉLOK

I. Hagyományokon alapuló helyi gazdaság fejlesztése

Nagyhajmás lakosságának megfelelő jövedelmi szintjének biztosításához, illetve a község stabil működtetéséhez elengedhetetlen egy **erős és versenyképes helyi gazdasági** bázis, nyereségesen működő stabil vállalkozásokra alapozva.

A főbb versenyképességi tényezőket, mint az elérhetőség, infrastrukturális ellátottság, szolgáltatások minősége és költsége, megfelelő mennyiségű és minőségű munkaerő, illetve humán erőforrás, valamint az **innovációra való képesség**, komplex megközelítéssel kell fenntartani, illetve fejleszteni.

A község régi hagyományokkal rendelkezik a növénytermesztés, valamint az állattenyésztés területén, ugyanakkor negatív folyamatok is tapasztalhatóak a népesség csökkenéséből eredően. A népesség fogyás lassítására pozitív hatással lehet a helyi gazdaság fejlesztésére irányuló célkitűzés.

II. Fenntartható települési környezet

A fenntartható települési környezet egyik legfontosabb eleme az, hogy a gazdaság fejlődésével párhuzamosan az épített környezet által igénybe vett területek nagysága a lehető legkisebb mértékű legyen. Az alapanyagok helyben történő hasznosítása révén ökológiai szempontból kedvezőbb települési környezet hozható létre, a **környezeti terhelés minimalizálása** a lakosok lakóhelyükkel kapcsolatos elégedettségét növeli.

A fejlesztési elképzelések integrált szemléletben történő megtervezése javítja a település fenntarthatóságát. A generációkon átívelő felelősség a község élhető környezetével kapcsolatban a döntéshozókon felül a lakosság szemléletmódján is múlik. A **széleskörű partnerséggel** meghozott fejlesztési döntések szemléletformáló hatással bírnak.

A fenntarthatóság elve kiterjed a természeti, az épített környezet, a gazdaság, valamint a társadalom valamennyi elemére. Alkalmazása révén a jövő generációi számára is biztosítható az élhető települési környezet, a kiegyensúlyozott fejlődés lehetősége.

III. A népességmegtartó képesség fokozása

A község lakosság száma csökken, népessége elöregedik, ha több fiatal család helyben maradását és letelepedését biztosítani is tudja, az alacsony természetes szaporodási arányszám, valamint az elöregedés miatt növekedés nem várható. Éppen ezért **fontos a térségi kapcsolatok erősítése**, hiszen a közelben elérhető munkahelyek révén a demográfiai okokból fellépő veszteség csökkenthető, az elvándorlási hajlandóság mérséklődhet.

Ahhoz, hogy ezek a célok teljesüljenek, bővíteni kell a község elérhetőségét a közlekedési kapcsolatok fejlesztése által. Nagyhajmás megközelíthetősége megfelelőnek mondható a közúthálózat tekintetében. A közösségi közlekedés feltételeit tekintve - bár alapvetően megfelelő a távolsági buszjáratok száma -, de azok időzítése nem megfelelő. A térségi közlekedés bővítése nem csak a távolsági buszközlekedésen keresztül valósulhat meg, hanem alternatív közlekedési formákkal, például kerékpárutak kialakításával és a kerékpáros közlekedés népszerűsítésével is. A közlekedési infrastruktúra átfogó fejlesztése nélkül a község fejlődése mind gazdasági, mind ellátási értelemben is gátakba ütközhet.

2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

AZ ÁTFOGÓ CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ SPECIFIKUS CÉLOK (RÉSZCÉLOK):

1. specifikus cél: Vállalkozóbarát gazdasági környezet kialakítása

A község gazdasági területtel rendelkezik, melyet zöldmezős területek bevonásával lehet igény esetén tovább bővíteni.

A meglévő gazdasági célokat szolgáló infrastruktúra továbbfejlesztésével ösztönözni kell a külső befektetők letelepedését a településen.

A községet kiváló termőhelyi adottságú mezőgazdasági és erdőterületek veszik körbe, magas szintű agrártermelési kultúra van jelen. Ösztönözni kell az agrártermékek feldolgozottsági szintjének növelését, javítani kell a piacra jutás feltételeit, valamint törekedni kell a helyi termékek minőségének és marketingjének javítására.

Az önkormányzat és a vállalkozói szféra közötti kapcsolatokat tovább kell erősíteni, a település adópolitikájának transzparenciáját növelni kell.

2. specifikus cél: Turisztikai infrastruktúra fejlesztése, kapacitások növelése

A település térségében **kedvező turisztikai adottságok** találhatóak meg, melyek jelenleg még kevéssé kihasználtak. Változatos természeti környezet veszi körül.

A szálláshelyek tekintetében családi vállalkozások teremthetnek olyan kínálatot, amelyre széles körben igény mutatkozik.

Viszonylag magas arányt képviselnek a külföldi vendégek a településen, melyet a minőségi szolgáltatások fejlesztésével és a nemzetközi láthatóság emelésével tovább kell erősíteni.

3. specifikus cél: Közösségi tudat erősítése, hagyományőrzés, nemzetiségek kulturális örökségének megőrzése, társadalmi közösségépítés

A települést **gazdag és sokszínű kulturális és közösségi élet** jellemzi. Hagyományos épített örökséggel rendelkezik, mely mind hozzájárul a helyi identitás fejlesztéséhez. Cél a kulturális életnek helyt adó fizikai környezet korszerűsítése, valamint az esélyegyenlőség elvárásait figyelembe vevő akadálymentesítés megvalósítása, ezzel is elősegítve a nemzetiségek kulturális örökségének megőrzését, a hagyományok ápolását, a társadalom megerősítését és helyi identitástudat továbbfejlesztését.

4. specifikus cél: Növekvő időskorú népesség ellátási háttérének biztosítása, a csoport életvitelének javítása

Nagyhajmás népessége erősen öregedő tendenciát mutat. Szükséges az időskorú lakosság ellátási feltételeinek továbbfejlesztése. Cél a jelenlegi **szociális ellátórendszer továbbfejlesztése** annak érdekében, hogy az öregedő lakosság megfelelő minőségű ellátásban részesüljön, ezzel is hozzájárulva az öregedő lakosság gondozásának, életminőségének javításához.

5. specifikus cél: Településkép javítása, közösségi zöldfelületek minőségi fejlesztése

A településkép megjelenésében kiemelt jelentőségűek a központi területek, az építészeti értékes épületek, valamint az azokhoz kapcsolódó közművek megújítása. Infrastrukturális beavatkozások révén elősegíthető a **településkép javítása**, amelyek hozzájárulnak a lakosság elégedettségi szintjének növekedéséhez.

Fontos célkitűzés kell, legyen a jelenleg kihasználatlan területek és épületek hasznosítása.

A műemléki védettséget nem élvező egyedi utcahálózat, telekszerkezet, beépítési mód, településszerkezeti szempontból jelentős zöldterület vagy növényzet, a hagyományos utcakép védelmet kell, kapjon, akárcsak az értékes építészeti emlékek.

Elő kell segíteni a védett értékek jó karban tartását, megőrzését, a község építészeti örökségének, arculatának a jövő nemzedékek számára való megtartását. Az **általános környezetkultúra, az építészeti kultúra szemléletformáló terjesztését**, és az erre való nevelés támogatását a település vezetése kiemelt célkitűzésnek kell, tekintse.

6. specifikus cél: A térségi közlekedési kapcsolatok bővítése és a közösségi közlekedés minőségének javítása

Fontos cél több buszjárat bevezetése, közvetlen járatok indítása. A közeli városok megközelíthetősége az úthálózat szempontjából elfogadható, átjárhatóságán azonban javítani érdemes.

A településközpontban a lakosság védelme és a **közlekedésbiztonság** miatt is fontos beavatkozás lenne a buszmegállók helyzetének rendezése.

A kerékpáros közlekedés nem csak a kapcsolódási lehetőségeket erősítené, de megalapozhat egy turisztikai kerékpár útvonalat a természeti környezet értékeire építve. A kerékpáros közlekedés megkedveltetéséhez és népszerűsítéséhez elengedhetetlen a megfelelő infrastruktúra kialakítása (kerékpártárolók, bérelhető kerékpárok, kerékpáros idegenvezetés stb.).

A kerékpáros munkába járás jelentősen csökkentheti a környezetterhelést is a térségben, így környezetvédelmi szempontból is fontos.

7. specifikus cél: Intézmények energiahatékonyságának javítása

A közintézmények fenntartása költségigényes, az önkormányzat éves költségvetésének jelentős részét teszi ki, amely részben a műszakilag, épületenergetikai szempontból korszerűtlen épületállománynak tudható be.

Kiemelt cél a **község középületeinek** komplex szemléletű, így **energiahatékonyság központú korszerűsítése**, amely magában foglalja az épületek hőszigetelését, a nyílászárók cseréjét, valamint a hő termelő és hő leadó rendszerek fejlesztését.

Cél a megújuló energiaforrások hasznosítását célzó önkormányzati fejlesztések megvalósítása az energiafüggetlenség hosszú távú biztosítása érdekében.

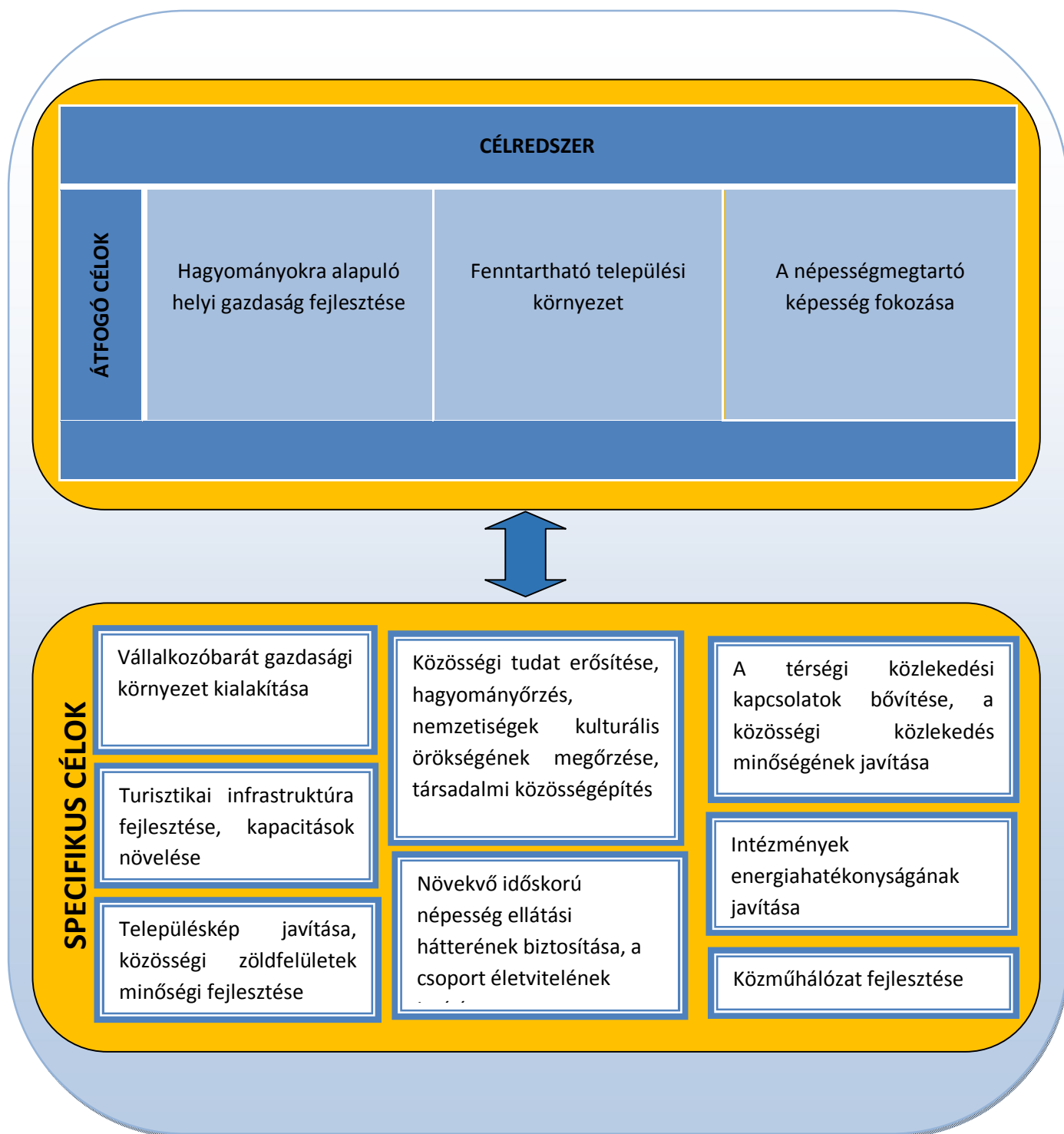
Kiemelt célként fogalmazható meg az ún. passzív épületenergetikai fejlesztések mellett a fűtési rendszerek korszerűsítésével a megújuló energiahordozók használatának növelése.

8. specifikus cél: Közműhálózat fejlesztése

A település a 90-es években zajló gáz-közműfejlesztési programnak nem volt részese, így vezetékes gáz nem található a településen, ahogyan a közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat sem kiépített. A vezetékek nélküli telefonhálózat ellátottságnak területi, domborzati korlátja van. A belterületen a mobil lefedettség gyengébb, a község iparterülete és erdős részein található csak részleges vételi lehetőség.

Nincs a településen kiépített szennyvíz hálózat, ami környezetterhelési, ökológiai szempontból aggályos. A hálózat kiépítése komfortosabb lakókörnyezetet eredményezne, valamint a környezetterhelés is csökkenne.

A településen a 60-as években épült ki a vezetékes vízvezeték hálózat, melynek rekonstrukciója indokolt.

1. ábra: Nagyhajmás településfejlesztési koncepciójának célrendszere

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Az élhető település alapelveire épülő jövőkép eléréséhez közvetlenül kapcsolódik a három kijelölt átfogó cél. A megfogalmazott négy településfejlesztési elv segít abban, hogy mind a hosszú távra szóló átfogó célokat, mind a specifikus célokat fenntartható módon, partnerségben érje el a település, a szinergikus hatások maximális kihasználásával.

A **specifikus célok** rendszerének hozzájárulása az **átfogó célok** eléréséhez rendszerszemléletben, komplex módon értelmezhető, azaz az egyes átfogó célok nem egymástól elszigetelt részrendszerekként építenek kapcsolatot a specifikus célok adott részalmazával, hanem az egyes specifikus célok több átfogó cél elérésére is gyakorolnak közvetlen, vagy közvetett hatást.

A felvázolt kapcsolati rendszer az alábbi mátrix segítségével jellemezhető (az átfogó célok és specifikus célok közötti kapcsolat intenzitását, a korreláció erősségét a nyilak mérete jelzi):

Átfogó célok Specifikus célok	Hagyományokra alapuló helyi gazdaság fejlesztése	Fenntartható települési környezet	A népességmegtartó képesség fokozása
1. Vállalkozóbarát gazdasági környezet kialakítása			
2. Turisztikai infrastruktúra fejlesztése, kapacitások növelése			
3. Közösségi tudat erősítése, hagyományőrzés, nemzetiségek kulturális örökségének megőrzése, társadalmi közösségépítés			
4. Növekvő időskorú népesség ellátási hátterének biztosítása, a csoport életvitelének javítása			
5. Településkép javítása, közösségi zöldfelületek minőségi fejlesztése			
6. A térségi közlekedési kapcsolatok bővítése és a közösségi közlekedés minőségének javítása			
7. Intézmények energiahatékonyságának javítása			
8. Közműhálózat fejlesztése			

2. ábra: Az átfogó és a specifikus célok kapcsolatrendszere

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

A település méretéből adódóan nem releváns, a településen nincs eltérő módon fejleszteni kívánt településrész.

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A civil szervezetek rendkívül pozitív hatást gyakorolnak a helyi társadalmi és közművelődési szintésre. Munkájukban egyrészt tükröződik a fokozódó lakossági aktivitás, másrészt mind fizikai, mind anyagi értelemben segítik a települési önkormányzatot.

A népesség korcsoportonkénti megoszlása tekintetében fontos megemlíteni, hogy a településen a 15-18, illetve a 19-29 éves korosztály százalékos aránya magasabb, mint a megyei és az országos átlag. A munkaképes korú, illetve a jövő generációjának tekinthető 30 év alatti lakosok aránya magasabb, míg a nyugdíjas korosztály aránya alacsonyabb, mint a nagyobb területi egységekben.

Pozitív tény, hogy az önkormányzat 2015. december 31-én hitelállománnyal nem rendelkezett, ami a fegyelmezett gazdálkodásnak köszönhető.

A lakónépesség számának fogyása az utóbbi 25 évben sem állt le, bár a tendencia 1990-től lelassult, illetve ez évben a - településen házat vásárolt - külföldi tulajdonosok bejelentkezésének köszönhetően némileg növekedett is.

A középkorúak és az idősek száma a településen is évről-évre növekszik. Az idősebb korosztály számának növekedésével és a fiatalok arányának csökkenésével az eltartottak száma is növekedni fog, az adófizetők száma pedig csökkenni. A negatív demográfiai folyamatok az önkormányzat bevételeire és kiadásaira is hatással lesznek.

A szakmunkás végzettségűek aránya a területi mutatókhoz hasonló, ellenben az érettségi és felsőfokú végzettség területén komoly visszaesés tapasztalható.

A település népességének elöregedése miatt különös figyelmet kellene fordítani az időskori ellátórendszer fejlesztésére, valamint a foglalkoztatottság-barát gazdaságfejlesztésre, a fiatalok helyben tartására, hisz a település vándorlási egyenlegében e korosztály jelenik meg a legmagasabban.

A településen élők számára elérhetővé kell tenni a közszolgáltatásokat, biztosítani az idősek, a fogyatékkal élők, és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein.

A településen nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelne a tényleges szegregátum vagy a szegregációval veszélyeztetett terület feltételeinek, de az önkormányzat beszámolója alapján az úgynevezett Frosau, „újtelep” népessége szegregációba hajló körülmények között él.

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Közlekedés, közművesítés fejlesztése

Cél: A településközi közúti kapcsolatok fejlesztése, belső közutak, gyalogos hálózat minőségének javítása. A községi szennyvíz és gázközmű kiépítése, fejlesztése, a meglévő közművek folyamatos karbantartása.

Feladat:

- összekötő út Bikal felé
- buszmegálló biztonságos kialakítása
- belvízrendezés
- csapadékvíz hálózat fejlesztése
- ivóvízhálózat rekonstrukciója
- szennyvíz és gázhálózat kiépítése
- megújuló energiák használata

Közterületek fejlesztése

Cél: A területek funkcionális, esztétikai értékének, minőségének javítása.

Feladat: Utcabútorok szobrok, díszkivilágítás létesítése; térburkolat építés; zöldfelületek nagyságrendjének, minőségének javítása; virágosítás.

Települési funkciók fejlesztése

Cél: A meglévő funkciók minőségének javítása, újak létesítése. Az épített környezet értékeinek, hagyományainak megőrzése, falu megújítás.

Feladat:

- központ fejlesztése

Terület-felhasználás fejlesztése

Falusias lakóterület:

- a lakás a kézműipari (üzemi) építmények feltételeinek és összhangjának biztosítása
- a lakóépületek rehabilitációjának szorgalmazása, támogatása, a helyi építészeti hagyományok ápolása
- a lakó és egyéb funkciójú épületek energiafelhasználásának csökkentése, a megújuló energiák alkalmazása
- az (állattartó) melléképületek megőrzése újrahasznosításának, funkcióváltásának biztosítása
- a falusi turizmus kínálatának javítása
- fejlesztési terület kijelölése lakóterület céljára

Gazdasági területek:

- az új kialakuló (tervezett) területek környezetrendezése, a hagyományos településszerkezetbe való illesztése

Különleges területek:

- megújuló energiaforrás hasznosításának céljára szolgáló területek kialakítása

Mezőgazdasági területek:

- mezőgazdasági területek (művelési ágak) intenzitásának növelése (gyümölcsstermelési célú területek kialakítása helyi vállalkozások megerősítése, új befektetők és befektetések vonzása)

Erdőterületek:

- a község erdőfelületeinek növelése,
- a kül- és belterületi rendszer kialakításának vizsgálata,

Zöldterület:

- a község közpark, közkert felületeinek az utcafásítás arányának növelése
- a község összefüggő zöldfelületi rendszerének kialakítása
- a község közterületein alkalmazandó növényfajok vizsgálata

Vízgazdálkodási terület:

- a belvízrendezés, csapadékvíz gyűjtésére, víztározó kialakítás céljára alkalmas terület kialakítása

Természetközeli terület:

- a természetközeli területek megőrzése
- naturpark fejlesztése

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A település épített örökségének védett, illetve védelemre javasolt elemei, épületei valamint a helyi területi védelemre javasolt területek lehatárolása a településfejlesztési koncepció helyzetfeltáró munkarész Örökségvédelmi fejezetében került bemutatásra. A település a településképi rendeletében rögzíti a védett épületekre, területekre vonatkozó követelményeit, melyet kiegészíthet a védelem alá helyezett emlékek felújítását, karbantartását segítő támogatási rendszer megalkotásával.

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A fejezet célja az, hogy ismertesse a Nagyhajmás önkormányzat, mint tervezésért felelős szerv lehetséges szerepét a koncepció megvalósítási és végrehajtási fázisaiban.

Nagyhajmás Településfejlesztési Konceptióját az önkormányzatnak határozattal kell elfogadnia. A testületet a jegyző hívja össze.

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítását az önkormányzat a településrendezési terv elkészítésével segíti.

A Településfejlesztési Bizottság - létrehozása esetén – a bizottság alapvető feladata a település természetes és épített környezete állapotának figyelemmel kísérése, védelme, tudatos fejlesztése, a településen lévő, és értéket képviselő településstruktúra és építmények megőrzése. Feladata a területfejlesztéssel és területrendezéssel, továbbá a településfejlesztéssel és településrendezéssel kapcsolatos feladatok előkészítése, véleményezése, a képviselő-testület e területet érintő döntései végrehajtásának ellenőrzése. A településfejlesztési koncepcióban meghatározott fejlesztések nyomonkövetése valamint az időközi felülvizsgálatok elvégzése szintén a bizottság feladata. A monitoringnak folyamatosnak kell lenni annak érdekében, hogy a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok a kitűzött időtáv végére megvalósulhassanak. A monitoring célja, hogy a település vezetősége átfogó képet kapjon a megvalósult célokról valamint, az időbeni ütemezés tarthatóságáról.

A Településfejlesztési Bizottság működését a jegyző ellenőrzi.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A hosszútávra szóló koncepciót az önkormányzat a megállapításról szóló döntés mellékleteként fogadja el. A településfejlesztési koncepcióban foglalt célok érvényesülése érdekében a község képviselő-testülete évenként áttekinti az időközben elvégzett településfejlesztési tevékenységeket és döntéseket. Az éves áttekintés során figyelembe kell venni a felmerült lakossági igényeket, valamint a jogszabályi környezet változásából eredő kötelezettségeket.

Az évenkénti áttekintés során felmerült változtatási igényeket folyamatosan megszerezni kell és értékelni azok társadalmi, gazdasági, műszaki valamint környezeti vonatkozásait. A településfejlesztési koncepciót 10 évente felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat során célszerű a településszerkezeti terv átfogó elemzését is elvégezni és szükség esetén a módosításról önkormányzati határozatot kell hozni.